

AVDELNINGEN FÖR NATURVÅRD
Kristina Hanson
Naturvårdshandläggare
Telefon 010-224 92 67
kristina.hanson@@lansstyrelsen.se

Sala kommun
att. Michael Nilsson
byggmiljo@sala.se

Elektronisk delgivning

Tillstånd att utföra säkerhetsåtgärder på dammvallen längs Grissbachs kanal inom Natura 2000-området Salakalken i Sala kommun

Beslut

Länsstyrelsen godkänner inlämnad MKB och meddelar Sala kommun, med stöd av 7 kap 28 a § miljöbalken, tillstånd att utföra trädfällning mm längs Grissbachs kanal inom Natura 2000-området Salakalken (SE0250170) i enlighet med inkommen ansökan och följande villkor.

Villkor

1. Åtgärderna ska genomföras i enlighet med av Länsstyrelsen godkänd MKB inklusive kompletteringar inkomna 11 februari och 13 februari 2020. Om förutsättningar uppstår som hindrar fullföljande av försiktighetsåtgärder enligt MKB:n måste andra alternativ snarast samrådats på plats med Länsstyrelsen innan arbetet fortsätts.
2. Avverkning och annat arbete med maskiner får inte genomföras under perioden 15 april – 15 juli, för att minimera störning på växt- och djurliv, t ex häckande fåglar.
3. Om avverkning sker under period utan tjäle ska körning i fuktiga och mjuka marker med dålig bärlighet ske på rismattor eller annat markskydd, som avlastar tyngden från fordon, så att markskador undviks. Eventuella markspår som ändå uppstår, ska återställas efter att körningen är avslutad.
4. Fällda trädstammar som ska lämnas i området, ska lämnas så intakta som möjligt och inte kapas till kortare längder än vad som är nödvändigt för att kunna hantera dem.
5. Uttransport av virke ska ske med hjälp av häst. Inga maskiner ska användas. Samtliga stammar som fälls inom utpekad naturtyp (enligt bilaga 1) ska lämnas kvar som död ved.
6. Inga upplag (annat än faunadepåer respektive tillfälliga virkesupplag för uttransport) får ske inom Natura 2000-området.
7. En skötselplan för områdets långsiktiga skötsel i syfte att bibehålla säkerheten och bevara områdets natur- och kulturvärden ska tas fram i samråd med Länsstyrelsen och godkännas av Länsstyrelsen inom 3 år från att säkerhetsåtgärder enligt detta beslut påbörjats.

8. Sökanden ska meddela Länsstyrelsen via naturvard.vastmanland@lansstyrelsen.se om när åtgärderna är slutförda, senast 2 veckor efter avslutat arbete, så att kontroll kan ske.

Redogörelse för ärendet

Sala kommun inkom den 25 november 2019 med en ansökan om Natura 2000-tillstånd för att genomföra säkerhetsåtgärder längs Grissbachs kanal inom Natura 2000-området Salakalken i Sala kommun. Ansökan kompletterades, efter Länsstyrelsens begäran, den 11 februari 2020 samt 13 februari 2020. Tidigare, hösten 2018, har samråd med Länsstyrelsen genomförts för att klargöra vad en ansökan inklusive MKB måste innehålla. Samråd har även genomförts med de föreningar som bedömts vara berörda samt genom pressmeddelanden och offentliggörande av aktuella dokument, vilket gjort det möjligt för allmänheten att inkomma med synpunkter.

Syftet med åtgärderna är att säkra dammvallen för att minimera risken för dammbrott och översvämning som följd. Sala kommun har tidigare, i samband med en klassning av olika dammvallar, tagit fram en konsekvensanalys i händelse av dammgenombrott. Av den analysen framgår att den aktuella åtgärden är nödvändig för att undanröja risk för översvämning av närliggande småhusbebyggelse.

Åtgärderna innebär sammanfattningsvis att samtliga träd som innebär en fara för dammsäkerheten ska tas bort. Det gäller både träd på själva dammvallen och träd som växer inom ett femmetersavstånd från vallfoten. Träden riskerar att skada dammvallen dels genom rotsprängning, dels genom rotvälter om trädet faller, t ex vindfällan. Ur säkerhetssynpunkt hade det bästa varit att hålla vallen helt öppen för att undvika dessa risker. Eftersom det finns en lokalt starkt förankrad önskan hos allmänhet och närboende att det aktuella området, även benämnt "Gröna gången", ska utgöra en grönskande passage även i framtiden, så vill kommunen tillmötesgå detta genom att i viss utsträckning tillåta mindre träd på vallen även fortsättningsvis. En skötselplan för dammvallarna och det närmaste närområdet håller på att tas fram. Ambitionen är att i nuläget ta bort alla träd på dammvallen som överstiger 25 cm omkrets vid brösthöjd. Undantagsvis sparas grövre träd där de inte utgör något hot på grund av nivåförhållandena mellan dammvall och intilliggande mark. Ambitionen är att tillåta klenare träd (under 25 cm i omkrets) av ofarliga trädslag som rönn och al på vallen för att bibehålla karaktären av "grön gång".

Utöver själva trädåtgärderna omfattar ansökan en säkerhetslucka ungefär mitt på kanalsträckan. Sedan tidigare (april 2019) finns en ny säkerhetslucka på plats vid övergången till Mellandammen. Syftet med dammluckorna är att bättre kunna styra respektive stoppa flödet i händelse av dammbrott längs sträckan.

Motivering

Gällande bestämmelser m.m.

Natura 2000

Av 7 kap 28 a § miljöbalken framgår att det krävs tillstånd att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) eller i ett skyddsområde för speciellt utpekade fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv (79/409/EEG). Området är utpekad som Natura 2000-område enligt 7 kap 28 § miljöbalken.

Enligt 28 b § samma kapitel får tillstånd enligt 28 a § lämnas endast om verksamheten eller åtgärden ensam eller tillsammans med andra pågående och planerade verksamheter eller åtgärder inte kan skada den livsmiljö eller de livsmiljöer i området som avses skyddas, eller medför att den art eller de arter som avses att skyddas utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet av arten eller arterna.

Strandskydd

Det berörda arbetsområdet ligger inom strandskyddsområde enligt 7 kap. 14 § miljöbalken.

Enligt 7 kap. 15 § miljöbalken får man inom ett strandskyddsområde bl.a. inte utföra grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten för byggnader eller för anläggningar eller anordningar som hindrar allmänheten från att fritt beträda ett område där den annars skulle fått färdas fritt eller vidta åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Enligt 7 kap. 16 § miljöbalken gäller förbuden i 7 kap. 15 § miljöbalken (strandskydd) inte verksamheter eller åtgärder som omfattas av ett tillstånd enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken. Enligt Naturvårdsverkets handbok 2009:4 ska strandskyddet däremot beaktas i prövningen av verksamheten/åtgärden.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att de genomförda samråd och den information som gått ut är tillräckligt för att undersökningssamrådet enligt 6 kap ska anses uppfyllt. Allmänhet och föreningar har haft möjlighet att inkomma med synpunkter på åtgärderna.

Det aktuella arbetsområdet berör två delområden med utpekad naturtyp, dels ”näringsrik granskog”, dels ”lövsumpskog”. Eftersom det enbart är enstaka och mycket kläna träd som behöver tas bort inom dessa, kan det göras utan att skada utpekad naturtyp, förutsatt att de lämnas som död ved i området.

Utförande av säkerhetsåtgärder för att undanröja risk för dammbrott, vilket skulle kunna leda till skada på såväl egendom som människor, är en mycket angelägen åtgärd. Det är också angeläget att det finns rimlig åtkomst till området närmast dammvallen i den händelse ett dammbrott ändå skulle ske samt för att löpande kunna förebygga dammbrott genom lagningsåtgärder. Länsstyrelsen bedömer att den hänsyn som nu lämnas genom anpassat utförande i enlighet med ansökan och villkor i detta beslut, är en rimlig avvägning mellan områdets naturvärden och åtgärdens nödvändighet. Länsstyrelsen anser att det är mycket angeläget att en skötselplan tas fram för dammvallar inom Natura 2000-området och att denna förankras lokalt samt godkänns av Länsstyrelsen. Målet bör vara ett grönskande område som inte innebär några akuta risker, men som samtidigt genom aktiv skötsel lyfter fram den kulturhistoriska miljön och knyter an till och förstärker de höga naturvärden som Natura 2000-området utgör. När man gör en omfattande trädfällning som i detta fall, skapar man ett behov av återkommande skötsel. En långsiktig skötselplan är viktig för att inte framtida skötselåtgärder ska riskera en negativ påverkan på de höga natur- och kulturvärdena. Det finns därför anledning att villkora om framtagande av en sådan plan.

Länsstyrelsen bedömer att åtgärden inte strider mot strandskyddets syften, under förutsättning att åtgärden utförs i enlighet med villkoren i detta beslut. Särskilda skäl utgörs i detta ärende av att åtgärden är en angelägen åtgärd som inte kan utföras utanför området. Det område som får tas i anspråk för åtgärder utgörs av dammvallsområdet samt en fem meter bred zon nedan dammvallen.

Genom de försiktighetsåtgärder och anpassningar avseende bland annat tidpunkt, reglering av vilka träd som får fällas, uttransport och hantering av död ved bedömer Länsstyrelsen att tillstånd enligt 7 kap 28a § miljöbalken kan meddelas. Det finns anledning att ställa vissa villkor i beslutet för att ingen risk för skada ska uppkomma.

Övriga upplysningar

Detta beslut kan överklagas till Nacka tingsrätt, miljödomstolen, se bilaga. Observera att beslutet inte vinner laga kraft förrän tiden för överklagande har gått ut.

Området utgör delvis fornlämningsområde. Åtgärderna i detta beslut bedöms inte skada fornlämningarna om det görs enligt ansökan, men vid framtida skötselåtgärder med t ex borttagande av stubbar, måste Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion kontaktas eftersom tillstånd kan krävas.

Om tidigare okända fornlämningar skulle påträffas under arbetet ska arbetet avbrytas och kontakt omedelbart tas med Länsstyrelsens Kulturmiljöfunktion. Alla fornlämningar, även de okända, är skyddade enligt kulturmiljölagen. Ingrepp i en fornlämning kräver tillstånd från Länsstyrelsen, som bedömer vilka arkeologiska åtgärder som krävs. Kontakt ska i god tid tas med Länsstyrelsens Kulturmiljöfunktion.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit tf avdelningschef Lena Strömvall, beslutande, naturvårdshandläggare Kristina Hanson, föredragande, samt antikvarie Margareta Boije.

Bilaga

1. Karta med gränser för utpekade naturtyper
2. Överklagandehänvisning

Kopia

Naturvårdsverket